YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

1 päivänä lokakuuta 2009 *

Asiassa C-569/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Special Commissioners of Income Tax, Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), on esittänyt 19.12.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 24.12.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

HSBC Holdings plc ja

Vidacos Nominees Ltd

vastaan

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc-Sławiczek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.1.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– HSBC Holdings plc, edustajinaan solicitor R. Norton, I. Glick, QC, ja barrister D. Jowell,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään M. Hall, I. Rao ja R. Thomas,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja M. Afonso,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.3.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee pääoman hankinnasta suoritettavista välillisistä veroista 17.7.1969 annetun neuvoston direktiivin 69/335/ETY (EYVL L 249, s. 25), sellaisena kuin se on muutettuna 10.6.1985 annetulla neuvoston direktiivillä 85/303/ETY (EYVL L 156, s. 23; jäljempänä direktiivi), 10 ja 11 artiklan sekä EY 43, EY 49 tai EY 56 artiklan tai jonkin muun asiassa mahdollisesti sovellettavaksi katsottavan yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat HSBC Holdings plc (jäljempänä HSBC) ja Vidacos Nominees Ltd ja toisaalta Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs (Yhdistyneen kuningaskunnan veroviranomaiset), ja siinä on kyse stamp duty reserve tax -nimisen veron (jäljempänä SDRT) kantamisesta vuoden 1986 talousarviolain (Finance Act 1986, jäljempänä FA 1986) 96 §:n nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

3 Direktiivin ensimmäisessä ja kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Perustamissopimuksen päämääränä on perustaa ominaispiirteiltään sisämarkkinoiden kaltainen talousliitto. Yksi keskeisistä edellytyksistä tämän päämäärän saavuttamiseksi on pääomien vapaan liikkuvuuden edistäminen.

– –

Ominaispiirteiltään sisämarkkinoiden kaltaisten yhteismarkkinoiden käsitteeseen kuuluu, että yhtiön puitteissa tapahtuvaan pääoman hankintaan yhteismarkkinoilla kohdistuva vero olisi kannettava vain kertaalleen ja että tämän veron olisi oltava samansuuruinen kaikissa jäsenvaltioissa, jotta pääomien liikkuvuus ei häiriintyisi.”

4 Direktiivin 4 artiklassa luetellaan pääoman hankintaveron alaiset liiketoimet, joihin lukeutuvat muun muassa pääomayhtiön perustaminen ja pääomayhtiön pääoman korottaminen millaisten tahansa omaisuuserien sijoituksella.

5 Direktiivin 10 artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät pääoman hankintaveron lisäksi saa kantaa minkäänlaisia muita veroja direktiivin 4 artiklassa tarkoitetuista toimista.

6 Direktiivin 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät saa kantaa minkäänlaista veroa seuraavista:

a) osakkeiden, osuuksien tai muiden samankaltaisten arvopapereiden taikka tällaisia arvopapereita vastaavien todistusten laatiminen, liikkeeseen laskeminen, ottaminen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssissä, vaihdantaan saattaminen tai niillä tapahtuva kaupankäynti, niiden liikkeeseenlaskijasta riippumatta;

b) lainat, mukaan lukien valtion joukkovelkakirjalainat, jotka toteutetaan laskemalla liikkeeseen debentuureja tai muita siirtokelpoisia arvopapereita, niiden liikkeeseenlaskijasta riippumatta, tai näihin liittyvät muodollisuudet, tai tällaisten joukkovelkakirjojen tai muiden siirtokelpoisten arvopapereiden laatiminen, liikkeeseen laskeminen, ottaminen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssissä, vaihdantaan saattaminen tai niillä tapahtuva kaupankäynti.”

7 Saman direktiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla sen estämättä, mitä 10 ja 11 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat kuitenkin kantaa ”kiinteää tai vaihtuvamääräistä veroa arvopapereiden siirroista”.

8 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava pääoman hankintaverosta sellaiset toimet, jotka 1.7.1984 olivat vapautettuja verosta tai joista tuolloin kannettiin veroa 0,5 prosenttia tai tätä vähemmän. Jäsenvaltiot voivat joko vapauttaa pääoman hankintaverosta kaikki muut toimet, joista voidaan direktiivin nojalla kantaa veroa, tai kantaa niistä veron soveltamalla yhtenäistä verokantaa, joka ei ole yhtä prosenttia korkeampi.

Kansallinen lainsäädäntö

9 FA 1986:n 87 §:n 1 momentin mukaan osakkeiden tai muiden veronalaisten arvopapereiden vastikkeellisista siirroista kannetaan SDRT käyttäen 0,5 prosentin verokantaa arvopapereiden arvosta tai luovutushinnasta. FA 1986:n 92 §:n mukaan SDRT:tä ei tarvitse maksaa, jos osakkeiden siirto tapahtuu asianmukaisesti leimattua osakkeidensiirtolomaketta käyttäen.

10 FA 1986:n 87 §:n 1 momenttia sovelletaan vain ”veronalaisten arvopaperien” (chargeable securities) siirtoihin. ”Veronalaisten arvopaperien” käsite määritellään saman lain 99 §:ssä, ja sillä tarkoitetaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yhtiöiden liikkeeseen laskemia osakkeita tai ulkomaisten yhtiöiden liikkeeseen laskemia osakkeita, jotka on kirjattu Yhdistyneen kuningaskunnan rekisteriin tai ”yhdistetty” (paired) Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yhtiöiden liikkeelle laskemiin osakkeisiin, ja tiettyjä muita tällaisia osakkeita tai tällaisista osakkeista määräämistä koskevia oikeuksia. FA 1986:n 86 §:n 4 momentissa säädetään, että veroa on suoritettava kaupan tekopaikassa, osapuolten asuinpaikasta riippumatta.

11 FA 1986:n 96 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei – – jäljempänä 97 ja 97 A §:ssä toisin säädetä, SDRT kannetaan tämän pykälän mukaisesti, jos

a) henkilö A, jonka liiketoimintana on tai jonka liiketoimintaan kuuluu veronalaisten arvopaperien ostamiseen ja myyntiin liittyvät selvityspalvelut, on tehnyt sopimuksen tällaisten selvityspalveluiden tarjoamisesta toiselle henkilölle ja

b) tämän sopimuksen mukaisesti veronalaiset arvopaperit siirretään tai lasketaan liikkeeseen A:lle tai henkilölle, jonka liiketoimintana on tai jonka liiketoimintaan kuuluu veronalaisten arvopaperien hallinta A:n lukuun.

2. – – veroa kannetaan tämän pykälän mukaan 1,5 prosentin verokannalla

a) arvopaperien liikkeeseen laskemisen yhteydessä niiden hinnasta niitä liikkeelle laskettaessa;

b) arvopaperien rahallista tai rahanarvoista vastiketta vastaan tapahtuvassa siirrossa vastikkeen määrästä tai arvosta;

c) muussa yhteydessä arvopaperien arvosta.”

12 Lainsäädännössä ei ole määritelty selvityspalvelun (clearance service) käsitettä. Veroviranomaisten leimaverokäsikirjan mukaan tällä käsitteellä tarkoitetaan seuraavaa:

”14.10 Selvityspalvelu on tyypillisesti arvopaperien hallintaa ja arvopaperikauppojen toimittamista kirjaan vienneillä koskeva järjestelmä. Arvopapereita voidaan pitää järjestelmässä toistaiseksi huolimatta tosiasiallisen omistusoikeuden muutoksista, ja ne ovat joko selvitysjärjestelmää hoitavan yrityksen tai sen käyttämän muodollisen omistajan hallinnassa, ja siten niillä käydään kauppaa ilman vaihtoasiakirjojen käyttöä.

14.11 Selvityspalvelut ovat tavallisia Manner-Euroopassa. On tavallista, että osakkeet ovat haltijamuodossa, ja tämä menetelmä tarjoaa fyysistä turvallisuutta (koska haltijatodistuksia säilytetään turvaholvissa) ja helpottaa samalla kaupankäyntiä ja toimituksia.

14.12 SDRT:tä ei kanneta selvityspalvelun hallinnassa olevien arvopaperien siirtoa koskevista sopimuksista.”

13 Sen jälkeen, kun vero on aluksi kannettu, FA 1986:n 90 §:n 5 momentilla vapautetaan selvitysjärjestelmässä tapahtuvat siirrot 87 §:n mukaisesta tavallisesta verosta.

14 FA 1986:n 97 A §:ssä säädetään, että selvityspalvelun tarjoaja voi Yhdistyneen kuningaskunnan verohallinnon luvalla valita järjestelyn, jossa leimavero ja SDRT kannetaan tämän pykälän mukaisesti. Lain 97 A §:n mukainen valinta tulee voimaan päivänä, jonka verohallinto ilmoittaa selvityspalvelun tarjoajalle myöntäessään luvan. Ajanjaksona, jona valinta on voimassa, leimavero ja SDRT kannetaan niiden selvityspalvelujen yhteydessä, joita valinta koskee (esim. FA 1986:n 96 §:n 1 momentin mukaisesta luovutuksesta tai liikkeeseen laskemisesta), kuten niistä olisi kannettu veroa, jos FA 1986:n 96 §:ää ei sovellettaisi. Niinpä silloin, kun tällainen valinta on tehty ja siihen on saatu lupa, selvityspalvelussa tapahtuvia siirtoja verotetaan 0,5 prosentin tavallisen verokannan mukaan, ja kyseessä olevien osakkeiden asettamisesta selvityspalveluun ei kanneta veroa.

15 FA 1986:n 97 §:n 4 momentilla vapautetaan saman lain 96 §:n mukaisesta verosta osakkeiden liikkeeseen laskeminen vaihdettavaksi muihin osakkeisiin, joita pidetään ”selvityspalvelujärjestelmässä”, jos liikkeeseen laskijalla joko on määräysvalta toisessa yhtiössä tai se saa tällaisen määräysvallan sen tarjouksen johdosta, jonka mukaisesti vaihto toteutetaan. FA 1986:n 97 §:n 6 momentin perusteella tätä järjestelyä sovelletaan ainoastaan, jos muut osakkeet ovat myös veronalaisia arvopapereita.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

16 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että 7.6.2000 HSBC, joka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustettu ja verotuksellisesti siellä asuva yhtiö, esitti julkisen

ostotarjouksen Crédit Commercial de Francen (jäljempänä CCF), joka on Ranskassa perustettu ja verotuksellisesti siellä asuva osakeyhtiö, jonka osakkeet oli listattu Pariisin arvopaperipörssiin, kaikista osakkeista.

17 Tarjouksessa ehdotettiin CCF:n osakkeista joko käteismaksua tai mahdollisuutta vaihtaa osakkeita näiden kahden yhtiön välillä siten, että kustakin CCF:n osakkeesta tarjottiin 13 HSBC:n osaketta. Tehdäkseen tämän jälkimmäisen vaihtoehdon houkuttelevammaksi Ranskassa asuville CCF:n osakkeenomistajille HSBC järjesti omien osakkeidensa listauksen Pariisin arvopaperipörssissä. Tämän listauksen seurauksena HSBC:n oli avattava nimellään tili société interprofessionnelle pour la compensation des valeurs mobilières (Sicovam) -nimisessä ranskalaisessa selvitysyhteisössä, jolla oli tosiseikkojen tapahtumahetkellä monopoli Pariisin arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osalta. HSBC:n osakkeita oli siis mahdollisuus vastaanottaa vaihtamalla ne CCF:n osakkeisiin seuraavilla kolmella tavalla:

– Sicovamin, Pariisin arvopaperipörssissä kaupattujen osakkeiden ranskalaisen selvitysjärjestelmän, kautta

– CRESTin, aineettomassa muodossa olevia osakkeita koskevan Yhdistyneen kuningaskunnan selvitysjärjestelmän, kautta ja

– tekemällä kirjaus HSBC:n osakerekisteriin aineellisessa muodossa siten, että laaditaan vastaava arvopaperi.

18 HSBC sitoutui maksamaan Sicovamin kautta kaupankäynnin kohteeksi asetettavista osakkeista maksettavaksi tulevan SDRT:n. Muutoin tarjous olisi ollut taloudellisesti kannattamaton ja näin ollen epämieluisa lukuisille ranskalaisille osakkeenomistajille.

19 Vastikkeena CCF:n osakkeiden hankinnasta liikkeelle lasketut HSBC:n osakkeet olivat FA 1986:n 99 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ”veronalaisia arvopapereita”. Näiden osakkeiden liikkeeseen laskemisesta selvityspalveluun eli pääasiassa Vidacos Nominees Ltd:iin, joka oli Sicovamin edustaja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, oli FA 1986:n 96 §:n 1 ja 2 momentin nojalla maksettava SDRT:tä 1,5 prosentin verokannalla kyseisten vastikkeena olevien osakkeiden hinnasta tai arvosta. Sitä vastoin kahden muun vaihtoehdon osalta osakkeiden liikkeelle laskemisesta ei tarvinnut maksaa leimaveroa eikä SDRT:tä. Vasta näiden osakkeiden myöhemmistä siirroista kannettiin veroa 0,5 prosentin tavanomaisella verokannalla.

20 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että CCF:n osakkeenomistajat päättivät vastaanottaa 255 607 131 HSBC:n osaketta Sicovamin välityksellä. Näistä osakkeista noin 105 miljoonaa eli 41 prosenttia vedettiin pois Sicovamista ja myytiin kahden viikon kuluessa Lontoon arvopaperipörssissä. Näiden osakkeiden myöhemmästä kaupankäynnistä CRESTissä kannettiin SDRT 0,5 prosentin tavanomaisella verokannalla.

21 Lisäksi HSBC, jonka osakkeet ovat edelleen listattuina Pariisin arvopaperipörssissä, tarjoaa osakkeenomistajilleen mahdollisuuden saada osinkoa osakkeiden muodossa käteisen asemesta. Kun osingon perusteena olevat HSBC:n osakkeet ovat Sicovamissa, osinkona saadut osakkeet lasketaan liikkeeseen Sicovamiin, koska ne rekisteröidään tässä järjestelyssä viimeksi mainitun yhtiön nimiin. Koska näistä osakkeista on maksettu SDRT 1,5 prosentin verokannan mukaisesti, tästä verosta aiheutuneet kulut on siirretty HSBC:n ranskalaisille osakkeenomistajille, joiden omistus on toteutettu Sicovamin kautta, siten, että nämä osakkeenomistajat saavat 1,5 prosenttia vähemmän osakkeita kuin muut osakkeenomistajat.

22 HSBC vaati osakkeiden liikkeeseen laskemisesta Sicovamiin 1,5 prosentin verokannalla kannetun SDRT:n palauttamista. Veroviranomaisten hylättyä tämän vaatimuksen se teki valituksen Special Commissionersille.

23 Näissä olosuhteissa Special Commissioners päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Kielletäänkö – – direktiivin – – 10 tai 11 artiklalla tai EY 43, EY 49 tai EY 56 artiklalla tai jollakin muulla yhteisön oikeuden määräyksellä tai säännöksellä se, että jäsenvaltio (jäljempänä ensimmäinen jäsenvaltio) kantaa veroa osakkeiden siirtämisestä tai liikkeeseen laskemisesta selvityspalveluun 1,5 prosentin verokannalla, jos tosiseikat ovat seuraavassa kuvatun kaltaiset?

a) Yhtiö (jäljempänä yhtiö A), joka on sijoittautunut ensimmäiseen jäsenvaltioon, tarjoutuu ostamaan toisen yhtiön (jäljempänä yhtiö B), joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon (jäljempänä toinen jäsenvaltio), listatut ja kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet yhtiön A sellaisia osakkeita vastaan, jotka lasketaan liikkeeseen arvopaperipörssissä toisessa jäsenvaltiossa.

b) Yhtiön B osakkeenomistajat voivat valita, ottavatko ne vastaan yhtiön A uudet osakkeet

– aineellisessa muodossa vai

– aineettomassa muodossa ensimmäisen jäsenvaltion osaketoimituksia koskevan järjestelmän (’settlement system’) välityksellä vaiko

– aineettomassa muodossa toisen jäsenvaltion selvityspalvelun (’clearance service’) välityksellä.

c) Ensimmäisen jäsenvaltion laissa säädetään tiivistetysti seuraavaa:

– Siinä tapauksessa, että osakkeet lasketaan liikkeeseen aineellisessa muodossa (tai aineettomassa muodossa ensimmäisen jäsenvaltion nimenomaisessa osaketoimituksia koskevassa järjestelmässä), veroa ei kanneta osakkeiden liikkeeseen laskemisesta vaan jokaisesta sitä seuraavasta kaupasta, jolloin vero kannetaan 0,5 prosentin verokannalla kauppahinnasta.

– Siirrettäessä tai laskettaessa liikkeeseen aineettomia osakkeita selvityspalvelun tarjoajalle kannetaan vero (jos osakkeet lasketaan liikkeeseen) 1,5 prosentin verokannalla merkintähinnasta tai (jos osakkeet luovutetaan vastiketta vastaan) 1,5 prosentin verokannalla vastikkeen arvosta tai (muussa tapauksessa) 1,5 prosentin verokannalla osakkeiden arvosta, mutta osakkeiden (tai osakkeita tai osakkeista määräämistä koskevien oikeuksien) luovutuksista selvityspalvelussa ei myöhemmin kanneta veroa.

– Selvityspalvelun tarjoaja voi, jos se saa toimivaltaisen veroviranomaisen luvan, valita järjestelyn, jossa veroa ei kanneta osakkeiden siirtämisestä tai liikkeeseen laskemisesta sen selvitysjärjestelmään vaan tämä vero kannetaan sen sijaan

jokaisesta selvitysjärjestelmässä tehtävästä osakekaupasta 0,5 prosentin verokannalla vastikkeesta. Toimivaltainen veroviranomainen voi vaatia (ja tällä hetkellä vaatii) tällaisen valinnan hyväksymisen edellytyksenä sitä, että selvityspalvelun tarjoaja, joka haluaa tehdä tällaisen valinnan, tekee ja pitää yllä järjestelyjä (joita veroviranomainen pitää tyydyttävinä) veron kantamista varten selvityspalvelussa ja siihen liittyvän lainsäädännön noudattamista ja noudattamisen varmistamista varten.

d) Toisen jäsenvaltion arvopaperipörssissä voimassa olevissa järjestelyissä edellytetään, että kaikki tässä toisessa jäsenvaltiossa liikkeeseen lasketut osakkeet on pidettävä aineettomassa muodossa yhdessä ainoassa selvityspalvelussa, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon ja jonka harjoittaja ei ole tehnyt edellä kuvattua valintaa.”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

24 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, kielletäänkö direktiivin 10 ja 11 artiklalla tai EY 43, EY 49 tai EY 56 artiklalla tai jollakin muulla yhteisön oikeuden määräyksellä tai säännöksellä pääasian kohteena olevan kaltaisen veron kantaminen osakkeiden liikkeeseen laskemisesta selvityspalveluun.

25 Aluksi on muistutettava, että direktiivillä yhdenmukaistettiin tyhjentävästi tapaukset, joissa jäsenvaltiot voivat kantaa pääoman hankintaa koskevia välillisiä veroja (ks. vastaavasti asia C-178/05, komissio v. Kreikka, tuomio 7.6.2007, Kok., s. I-4185, 31 kohta).

26 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, silloin, kun kysymys on alasta, jolla lainsäädäntö on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, sitä koskevia kansallisia toimenpiteitä on arvioitava suhteessa tällä yhdenmukaistamistoimenpiteellä annettuihin säännöksiin eikä suhteessa EY:n perustamissopimuksen määräyksiin (ks. vastaavasti asia C-324/99, DaimlerChrysler, tuomio 13.12.2001, Kok., s. I-9897, 32 kohta ja asia C-257/06, Roby Profumi, tuomio 24.1.2008, Kok., s. I-189, 14 kohta).

27 Tästä seuraa, että vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisukysymykseen yhteisöjen tuomioistuimen on rajoituttava direktiivin tulkintaan.

28 Heti aluksi on korostettava, että – kuten direktiivin johdanto-osasta käy ilmi –, direktiivin päämääränä on edistää pääomien vapaata liikkuvuutta, jota on pidettävä keskeisenä edellytyksenä ominaispiirteiltään sisämarkkinoiden kaltaisen talousliiton perustamisen kannalta. Tällaisen päämäärän toteuttaminen edellytti pääoman hankintaa koskevan verotuksen osalta jäsenvaltioissa tuolloin voimassa olleiden välillisten verojen poistamista ja niiden sijasta veron kantamista yhteismarkkinoilla vain kertaalleen ja samansuuruisena kaikissa jäsenvaltioissa.

29 Tämän osalta erityisesti direktiivin viimeisessä perustelukappaleessa todetaan, että olisi poistettava muut välilliset verot, joilla on samat ominaisuudet kuin pääoman hankintaverolla ja arvopapereista suoritettavalla leimaverolla ja joiden voimassapito saattaa vaarantaa tässä direktiivissä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen. Nämä välilliset verot, joiden kantaminen on kiellettyä, luetellaan direktiivin 10 ja 11 artiklassa.

30 Direktiivin 12 artiklan 1 kohdassa luetellaan tyhjentävästi ne verot ja maksut, jotka eivät ole pääoman hankintaveroa ja joita voidaan direktiivin 10 ja 11 artiklassa säädetystä poiketen kantaa pääomayhtiöiltä näissä viimeksi mainituissa artikloissa tarkoitettujen

toimien yhteydessä (ks. asia 36/86, Investeringsforeningen Dansk Sparinvest, tuomio 2.2.1988, Kok., s. 409, 9 kohta). Direktiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitaan erityisesti ”kiinteä tai vaihtuvamääräinen vero arvopapereiden siirroista”.

31 Pääasiassa SDRT:tä koskevana verotettavana tapahtumana on julkisen ostotarjouksen yhteydessä liikkeeseen laskettujen osakkeiden hankkimista koskevan tietyn toimen suorittaminen. Tästä on todettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 23 kohdassa, että selvitysyhteisöön siirretyt HSBC:n osakkeet, jotka oli tarkoitus vaihtaa CCF:n osakkeisiin, olivat osakepääomaa korottavia uusia osakkeita.

32 On kuitenkin muistutettava, että mikäli sallittaisiin veron kantaminen liikkeeseen lasketun uuden arvopaperin ensimmäistä kertaa tapahtuvasta hankkimisesta, tämä tarkoittaisi käytännössä, että veroa kannettaisiin arvopaperin liikkeeseen laskemisesta, koska se on olennainen osa pääoman hankinnan kokonaisjärjestelyä. Arvopapereiden liikkeeseen laskeminen ei näet riitä sellaisenaan, vaan sillä on merkitystä vasta, kun näille arvopapereille löytyy hankkijoita (asia C-415/02, komissio v. Belgia, tuomio 15.7.2004, Kok., s. I-7215, 32 kohta).

33 Direktiivin 69/335 11 artiklan a alakohdan tehokas vaikutus edellyttää näin ollen sitä, että tässä säännöksessä tarkoitettuun ”liikkeeseen laskemiseen” on sisällyttävä myös arvopapereiden ensimmäistä kertaa tapahtuva hankkiminen niiden liikkeeseen laskemisen yhteydessä (ks. em. asia komissio v. Belgia, tuomion 33 kohta).

34 Tästä on todettava, että jos direktiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainittua termiä ”siirto” tulkittaisiin Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan yhteisöjen komission esittämällä tavalla eli siten, että 1,5 prosentin verokannan mukainen SDRT on osakesiirroista maksettava ”kausilipun” (”season ticket”) kaltainen vero, direktiivin 11 artiklan a alakohta menettäisi tehokkaan vaikutuksensa ja

direktiivin 11 artiklan a alakohdassa ja 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tehty selvä ero ”liikkeeseen laskemisen” ja ”siirron” käsitteiden välillä asetettaisiin kyseenalaiseksi. Tällaisesta tulkinnasta seuraisi näet, että voitaisiin kuitenkin kantaa veroa liikkeeseen laskemista koskevasta toimesta, josta, vaikka siihen liittyykin väistämättä liikkeeseen laskettujen uusien arvopaperien hankkiminen, ei tämän säännöksen mukaan saa kantaa mitään muuta veroa kuin pääoman hankintaveroa.

35 Näin ollen arvopapereiden ensimmäistä kertaa tapahtuvan hankkimisen niitä liikkeeseen laskettaessa ei voida katsoa olevan direktiivin 69/335 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu ”siirto”, ja näin ollen tällaisesta ensimmäistä kertaa tapahtuvasta hankkimisesta kannettava vero ei voi kuulua tässä säännöksessä säädetyn poikkeuksen piiriin.

36 Esillä olevassa asiassa ei voida katsoa, että SDRT:n kaltainen vero olisi tosiasiassa arvopapereiden siirroista ennakkoon perittävä vero, koska, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 38 kohdassa, tämän veron perustetta tai verovelvollista ei ole määritetty tällaisten siirtojen perusteella, jotka ovat sitä paitsi hypoteettisia.

37 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että siltä osin kuin SDRT:n kaltainen vero kannetaan uusista arvopapereista osakepääoman korotuksen jälkeen, se on direktiivin 11 artiklan a alakohdassa tarkoitettu vero, jonka kantaminen on kielletty tässä säännöksessä.

38 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 11 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä kielletään pääasian kohteena olevan kaltaisen veron kantaminen osakkeiden liikkeeseen laskemisesta selvityspalveluun.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Pääoman hankinnasta suoritettavista välillisistä veroista 17.7.1969 annetun neuvoston direktiivin 69/335/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 10.6.1985 annetulla neuvoston direktiivillä 85/303/ETY, 11 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä kielletään pääasian kohteena olevan kaltaisen veron kantaminen osakkeiden liikkeeseen laskemisesta selvityspalveluun.

Allekirjoitukset